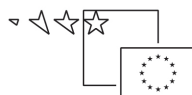

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

DELAVNICA KLEKLJANJA (IZDELAVA IDRIJSKE ČIPKE)

Avtor: Rozina Kum
Novo mesto, marec 2009

DELAVNICA KLEKLJANJA (IZDELAVA IDRIJSKE ČIPKE)

Stopnja: Začetni program

Trajanje: 15 ur

Vsebina:

1. Uvodni del:

- ◆ Kratka zgodovina in sedanost idrijske čipke
- ◆ Opredelitev idrijske čipke

2. Praktični del:

- ◆ Seznanitev z pripomočki
- ◆ Pouk izdelave:
  1. Kitice
  2. Idrijskega risa
  3. idrijskega risa z enojnim sukanjem z notranjimi postavki
  4. idrijskega risa z dvojnim sukanjem z zunanji postavki
  5. sukani ris
  6. izdelava vzorčka z uporabo navedenih tehnik

VSEBINA POSAMEZNIH TOČK

1.1. Kratka zgodovina in sedanost idrijske čipke

Poleg živega srebra so sloves Idrije ponesle po svetu tudi znamenite idrijske klekljane čipke. Najstarejši dokument, ki govori o čipkah iz Idrije, je ohranjen iz leta 1696. Množičnost in kakovost klekljanja sta se zelo dvignili v 18. stoletju, največji razcvet pa je dejavnost dosegla od zadnje četrtine 19. stoletja do prve svetovne vojne, ko se je Idrija uveljavila kot eno vidnejših evropskih čipkarskih središč. Mojstrica Ivanka Ferjančič je leta 1876 ustanovila čipkarsko šolo, ki deluje še danes.

Za organizirano produkcijo izdelkov in poslovne uspehe je do konca druge svetovne vojne skrbela trgovska Firma Franc Lapajne. Klekljanje je rudarskim družinam prinašalo nekaj dodatnega zaslužka, sproščalo težnje po družabnosti in razvedrilu, plemenitilo bivanjsko okolje ter razvijalo originalne idrijske vzorce.

Danes se ohranja predvsem po zaslugi delovanja čipkarske šole in ob spodbudah vsakoletnega Festivala idrijske čipke. Fakultativna šola, vključena pod okrilje gimnazije, vzgaja v Idriji in sosednjih krajih okoli 500 učenk.

Leta 1988 je zavod dobil naziv Mojstrska delavnica, leta 2000 pa je Idrijska čipka dobila mednarodno priznanje in zaščito geografskega porekla. Ime Idrijska čipka je zavarovano z geografsko označbo pri Uradu RS za intelektualno lastnino.

Vsakoletni Festival idrijske čipke (od leta 1955), ki poteka zadnji teden v juniju, doseže višek z državnim tekmovanjem otrok in odraslih v klekljanju na Mestnem trgu.

1.2. Opredelitev idrijske čipke

Idrijska čipka se izdeluje po narisanim vzorcem (papircu), ki se napne na valjasto blazino (bulo). Izdeluje se iz sukancev različnih debelin, odvisno od vzorca in namena. Sukanec je navit na klekeljne, s katerimi prepletamo niti.

2.1. Seznanitev z pripomočki

Za izdelavo idrijske čipke rabimo:

- ◆ blazino in košarico – povprečna dolžina 30 cm
- ◆ klekeljne – v začetni dobi 10 parov
- ◆ bucike – št.0,6
- ◆ kvačko – 0,6
- ◆ bel sukanec namenski za izdelavo idrijske čipke
- ◆ vzorce

2.2. Pouk izdelave:

- ◆ Kitica – 2 para klekeljnov
- ◆ Idrijski ris – 5 parov klekeljnov
- ◆ Idrijskega risa z enojnim sukanjem z notranjimi postavki -6 parov klekeljnov
- ◆ Idrijskega risa z dvojnimi sukanjem z zunanji postavki – 7 parov klekeljnov
- ◆ Sukani ris - 6 parov klekeljnov
- ◆ Izdelava vzorčka z uporabo navedenih tehnik- 7 parov klekeljnov